

Nov grob

CHARLES ABRAMOVICH

Po dolgi in mučni bolezni je preminil v Cleveland Clinic bolnišnici Charles Abramovich, star 59 let, stanočec na 758 E. 93 St. Doma je bil iz sela Kuzel, občina Brod Kupa, kjer zapušča brata Josepha. V Ameriki se je nahajjal 42 let in je bil član društva Cleveland št. 126 S.N.P.J. in kluba Goranin pri Hrvatskem domu.

Tukaj zapušča soproga Mary, rojena Spollar, pet otrok: Mrs. Veronica Bass (Bastasić), ki je soproga poznane godbenike Kenny Bass, Charles ml., Edward, Mrs. Gertrude Dobay in Rudolph, pet vnukov in več sorodnikov. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 8.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

TRUMAN PROTIV
BRICKERJU

KANSAS CITY, 31. januarja—Tudi bivši predsednik Harry Truman se je oglasil k ustavnemu dopolnilu senatorja Brickerja, da se omejijo moči in pooblastila predsednika ameriške republike, kadar se ta pogaja in sklepna mednarodna dogovora, ki so veljavni tudi za Ameriko. Truman je označil predlog Brickerja kot poskus ameriških izolacionistov, da vrnejo Ameriko nazaj izolacionizmu, kar se ne sme zgoditi. Noben bivši ameriški predsednik ne bi mogel zagovarjati predlog Brickerja—je zaglavil Truman, zraven pa še podprtih, da bi tak predlog, če bi bil sprejet, zvezal roke vsakega predsedniku, ko vodi ameriško zunanjo politiko.

Advokat Bloch
mrtev

NEW YORK, 31. januarja—Advokat Emanuel Bloch je bil v Ameriki znana osebnost. Bil je zastopnik Julija in Ethel Rosenberg, ki sta bila meseca junija 1953 kot špijona obsojeni na smrt in tudi usmrčena. Usmrtili so je izvršila dne 19. junija. Odvetnik Bloch se je o predsedniku Eisenhowerju na pogrebu Rosenbergovih, ki se je vršil dne 21. junija, izrazil, da uganja nad Ameriko vojaško diktaturo. Amerika da nima več svoje znanje tradicionalne pravice, kar se mora obžalovati. Odvetnika Blocha so danes našli mrtvega v njegovi kopalnici. Očividno ga je zadela srčna kap.

Tito izvoljen

BEOGRAD, 31. januarja—Južnoslovenski parlament je soglasno izvolil dosedanjega predsednika Tita za nadaljnega predsednika Jugoslavije.

Odpuščen od vojakov

Po dveletni vojaški službi, od katerih je eno leto prebil na Koreje, je bil te dni častno odpuščen Robert Arko, sin poznanega družine Frank in Frances Arko na Hubbard Rd., Madison, O. Sedaj živi s svojo ženo in malim sinom, katera sta ga željno pripakovala, pri starših v Madison, O.

ITALIJA JE ZOPET BREZ VLADE; FANFANI DOBIL NEZAUPNICO

RIM, 31. januarja—Zadnjo soboto je krščanski demokrat, ki je sestavljal vlado Fanfani, dobil v spodnji zbornici nezaupnico. Za njega je glasovalo 260, proti njemu 303—12 poslancev pa se je vzdržalo glasovanja. Fanfani je moral vrniti predsedniku republike Einaudi mandat, da bi sestavil vlado, ki bi imela zadostno večino tako v spodnji zbornici, kakor tudi v senatu. Italija tako nadaljuje svojo težko notranjo politično krizo, ki odmeva in bo odmevala tudi v inozemstvu, zlasti v Ameriki. Senator Fanfani, ki naj predstavlja levičarsko krilo krščanske demokratske stranke, je dne 18. januarja sprejel mandat za sestavo vlade in jo sestavil ter nato iskal podporo v italijanskem parlamentu. Te ni našel, vsled česar je moral odstopiti. Nastal je politični položaj, ki jasno kaže, da je kriza italijanskega političnega življenja popolna. Izvod iz te krize naj bi bil:

V Italiji naj se razpišejo splošne državnozborske volitve.

Skraini levicar ali skrajni desnicar naj dobi sedaj mandat za sestavo nove vlade.

Poskuša naj se znova z italijanskimi krščanskimi demokratimi in naj bivši predsednik vlade De Gasperi dobi mandat za sestavo nove vlade.

Italija pred komunizmom?

Ce naj bi predsednik italijanske republike Einaudi dal mandat za sestavo nove vlade skrajni levici, drugi najmočnejši parlamentarni skupini, potem je naravnno, kar potrjuje dosedanja politična praksa komunistov, da se nad Italijo okliče komunistični režim. Togliatti ne bi skušal nobenega kompromisa s kako drugo stranko. Parlamentarizma v Italiji bi bilo konec. Tak položaj v Italiji bi bistveno vplival na splošno zunanjo politiko zapadne Evrope. Italija namreč prihaja v poštev, ko gre za skupno zapadno evropsko obrambo in ko naj postane s svojimi četami redna članica te zveze. Italija je tudi politična članica Severnoatlantske zveze. Komunistična Italija je zoper obe te organizaciji borila dosledno borbo in zahvalovala orientacijo do Sovjetske zveze. Ce bi komunistična stranka imela v rokah vse oblasti, potem bi svoj program v orientaciji do Moskve tudi izvedla. Cel zapadno evropski obrambeni sistem in tudi ameriška zunanja politika do zapadne Evrope bi bil.

Advokat Bloch mrtev

V Angliji je pred kratkim izšla knjiga, ki nosi značilni naslov "Žaloigra v ameriških družinah". Pisatelj bil je v njej lahko opisal družinsko drame, ki se je prošlo srečo in odigralo v Detroitu in ki je tudi doprinos k temu poglavju.

45-letna Estelle Jamieson, razporočena mati dveh odraslih sinov, je bila v ljubavnem razmerju z enako 45-letnim Johnom Langejem, ki se je nahajjal v procesu za razporoko. Oba naj bi se poročila, kakor hitro bi bil Lange dosegel razporoko.

John Mattson je bil ravnatelj

SLIKA AMERIŠKIH DRUŽIN

V Angliji je pred kratkim izšla knjiga, ki nosi značilni naslov "Žaloigra v ameriških družinah". Pisatelj bil je v njej lahko opisal družinsko drame, ki se je prošlo srečo in odigralo v Detroitu in ki je tudi doprinos k temu poglavju.

Ko je John Lange odkril, da je Mattson njegov tekmac za ljubezen Estelle Jamieson na pravil načrt, da odstrani Mattsona in načrt tudi izpeljal. Prišel je oborožen s pištolem v njegovo pisarno in Mattsona za prisilno mizo s strelom pobil do smrti.

SLAVJE POSTALA TRAGEDIJA

CAIRO, 31. januarja—Predsednik egiptovske vlade je na propagandi za idejo Egipta kot republike in novo socialno zakonodajo: višje delavske meze in agrarno reformo. S posebnim vlagom je s svojim spremstvom prispet v industrijsko mesto Kafr El Zayat, ki šteje kakih 21.000 prebivalstva in leži v sredoti, da drvi na postajo brzovlak, ki se na tej postaji ne ustavlja. Brzovlak je zavozil v množico in na mestu pobil 28 prisotnih, mnogo pa ranil. Vlakovodja vsled hitrosti vožnje vlaka ni mogel pravčasno ustaviti. Mesto političnega zborovanja je moral predsednik Naguib obrniti vso svojo pozornost posledicam nepričakovane tragedije.

Prebivalstvo mesta Kafr El Zayat se je zgurnilo na postaji in

POTREBNO BI BILO— VARUŠTVO NAD VARUHI!

V Ameriki je veliko takih družin, ki so starši delajo, doma na domu pa imajo varuhinje otrok. Te varuhinje, kakor izraz sam pomeni, naj bi skrbeli, da se otrokom ali otroku, kaj zlega ne pripeti v čas, ko so starši odsotni.

V Des Moines, Ia., je bil 14-letni Garry Browning nalet kot varuh osemletnemu Bobbyu Hopp. Ko so prišli starši domov, so našli Bobbyja mrivega. Otrok pa ni umrl naravne smrti. Varuh Garry ga je ustrelil.

Na policiji se je varuh izvijal, češ, da se je nesreča pripetila slučajno, končno pa je le priznal:

"Bobby ni hotel zaspasti in jaz sem imel na svojem ležišču pripravljen samokres. Ker Bobby ni ubogal in ni hotel zaspasti, sem pomeril in sprožil petelin. Otroka sem zadel in je bil na mestu mrtev."

V Ameriki imajo svoje organizacije tudi mladinski zločinci. Teh raznih zvez ali "gang" je tisoč. Sprito te silno razpredene organizacije ni čudno:

Da je bilo v Philadelphia eno noč aretiiranil tisoč mladostnih zločincev: da sta dva dečka v Pittsburghu umorili, bolje rečeno do smrti pretepla svojega očeta, ker jima ni hotel dati cigarete; da so policiji v Chicagu imeli pravo bitko z mladostnimi zločinci, v kateri je bil eden ubit, itd. itd.

Še nekaj se širi v Ameriki: V Edmontonu, v kanadski provinci Alberta se je na univerzi ustanovila posebna organizacija, ki naj propagira "svobodno ljubezen." Začetek je dobil precej članov—75 študentov in študentek.

Letno zborovanje S.D.D.

Včeraj popoldne se je vršilo letno zborovanje lastnikov certifikatov Slov. del. doma na Waterloo Rd. Zborovanje je poteklo mirno, sprejeta so bila poročila društvenih zastopnikov in na dnevnu redu ni bilo nikakršnih razburjenj.

Direktorij je poročal, da radi raznih popravil in izboljšav pri Domovih prostorih, se za lansko leto ne bo izplačalo dividend na certifikate.

V direktorij so bili novano izvoljeni za dobo dveh let slednje: John Fakult, 55 glasov; Anna Zele, 89 glasov; Lou Smerdel, 88 glasov; Louis Levstik, 84 glasov. Zadobro enega leta so bili izvoljeni: Fred Marinko, 82 glasov; Tony Vrh, 80 glasov; John Sorc, 74 glasov; John Zaic, 71 glasov; Joseph Ogrinc, 54 glasov; za namestnika pa Andy Mele, 50 glasov.

Od preje so še v direktoriju: Vinko Coff, Charles Lampe, Joe Godec, Tony Prime in George Marolt.

Zborovanju je predsedoval Matt Petrovich, podpredsednika sta bila John Lokar ml. in Walter Lampe, tajnik Vinko Coff in zapisnikar John Steblaj.

Klub drušev A.J.C.

Nocoj ob osmih se vrši sej Kluba drušev Ameriško jugoslovanskega centra na Recher Ave. Vabi se vse društvene zastopnike, da se udeleže v polnem številu.

Dva nasprotna stališča do Nemčije; rusko v celoti nasprotno zapadnemu

KAJ PA JE S SKUPNO UPRAVO ATOMSKIE ENERGIJE?

BERLIN, 1. februarja—Danes je konferenca štirih zunanjih ministrov delala v vzhodnem delu Berlina in sicer v poslopu sovjetskega poslaništva. Po sklenjenem dogovoru bodo zapadni zavezniki morali ta teden prihajati v komunistični del—vzhodni del Berlina. Glede dnevnega reda te konference je sedaj vsaj toliko jasno, o čem se bo govorilo, ker sta bili podani tako od zapadnega bloka, kakor tudi od strani Sovjetske zveze načelniki stališč, kako gleda eden, kakor tudi drugi na bodočo Nemčijo.

O skupni uporabi surovin, ki so potrebne za producijo atomskih energij, se je vršil uvodni razgovor med ameriškim državnim tajnikom Dullesom in sovjetskim zunanjim ministrom Molotovom. Med njima je bilo tudi dogovorjeno, da se tekmo teh konferenc v Berlinu se enkrat sestaneta. To je tudi vse. Ali je upati na kak uspeh?

Po poročilih iz Washingtona je Sovjetski poslanik v Ameriki Georgij Zarubin svojo vladu tako informiral, da imajo ameriški krogli le neko megleno idejo, kako naj se uporabi atomska energija, da tudi v prid zaostalim krajem. Zarubin ni dal kakakega konkretnega predloga, ker ga po njegovem mnenju nima tudi Amerika.

Tudi po mnenju Dullesa—tudi ta sodba se naslanja na poročila iz Washingtona—ni mnogo verjetno, da bi ideja sama o skupni upravi atomske energije imela kak uspeh. Amerika bo obdržala svoje atomske tajnosti in na njih gradila zase naprej.

Predlogi Sovjetske zveze
Sovjetski zunanjim ministerom Molotov je enako iznesel sovjetske predloge glede bodoče Nemčije, ti pa so:

Skupna zapadno evropska armada mora izginiti s sveta. Mirovna pogodba, ki je bila sklenjena z vladom Zapadne Nemčije, se mora razveljaviti. V Zapadni Nemčiji je razpustiti vse militarične in fašistične organizacije, iz zapadnega nemške vlade same pa se morajo nagnati vsi bivši Hitlerjanci.

Sestavi naj se začasna vsemenska vlada in to iz predstavnikov Vzhodne in Zapadne Nemčije. Ta točka sovjetskih zahtev je važna. Sovjetska zveza odklanja svobodne nemške volitve in je za to, da se sestavi vlada, ki bo pač vladala še vedno pod zasedbenim nadzorstvom, po sovjetski zamisli pa v sovjetskem duhu.

Tekom enega leta potem, ko se sklene s tako vladu mirovna pogodba, se morajo umakniti iz Nemčije vse zasedbene čete. Že sedaj je prepovedati v Zapadni Nemčiji vsako atomsko ali drugo bakteriološko produkcijo, kakor tudi uporabo tega sredstva.

Združene države imajo v Zapadni Nemčiji svoje topništvo, ki reagira z atomske silo. Tudi to topništvo bi moral izginiti iz Zapadne Nemčije.)

Gre torej za dvoje predlogov, ki so zunanjji izraz, kako gleda na svet Sovjetska zveza in kako Zapadni blok; kako hoče organizirati bodočo Nemčijo Zapadni blok in kako Sovjetska zveza. Že na prvi pogled je jasno, da so nasprotna skoraj nepremostljiva. Katerakoli stranka bi v temeljih kaj popustila, bi se s tem odrekla svojim osnovnim principom politike. Da bi Molotov dal na lahek način iz rok za Sovjetsko zvezo, kakor tudi za njen atlantski blok velevalno Vzhodno Nemčijo, ni pričakovati.

Nekaj uspeha pa je enotedenška konferenca le dosegla, kajti prišlo je do razgovorov o vprašanju, za katerega je bila sklicana, namreč o Nemčiji in o Avstriji. Molotov je namreč skupal združiti evropsko z azijskim vprašanjem, torej vprašanje Kitajske, Indokine in Koreje z vprašanjem Nemčije in Avstrije. Ta zamisel je propadla. Kitajska ostane odprto vprašanje.

Po poročilih iz Washingtona pa so tudi ameriški diplomati na delu, da bi pridobili časopisje in drugo propagandno sredstvo, ki bi začelo vplivati na ameriško javno mnenje, da namreč politični realizem zahteva, da se kopirajoča in pripajajoča vlad obvezujejo med Združene države in Sovjetsko zvezo. Pri narode.

"ENAKOPRAVNOST" IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri meseca) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 7.00
For Three Months—(Za tri meseca) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ALI SI SE REGISTRIRAL?

McCarranov vselitveni zakon določa, da se morajo tekom meseca januarja tujci, torej nedržavljeni v Ameriki, registrirati, ker sicer bodo kaznovani, morda celo deportirani. V Clevelandu živi precej takih tujcev. Cenijo jih na 35,000-40,000. Ali je ideja sama na sebi ali pa, da rabimo drugi izraz, politično družabna pomanjkljivost vredna uvodnega članka? Na prvi pogled se zdi, kakor da se dolžnost registriranja tiče tistih novonaseljenih, ki so prišli v zadnjem času, večinoma političnim potom. Ali pa ni drugih?

Presenetljivo visoko število nedržavljanov je v vrstah Slovencev, ki se sicer trkajo na prsa, da so v Ameriki 40, 30 vsaj pa kakih 20 let. Ko pa pride oblast na dan z ostro zapovedjo, da se morajo registrirati kratkomalo vsi nedržavljeni, se pojavi tudi ti—stari Amerikanci. Človek se sprašuje za vzroke in zmaje z glavo.

Prednosti državljanstva? Vse, kar je strogo zvezzano z državljanstom. Ameriški državljan brez razlike na vero in narodnost je varovan po ameriških oblasteh v tujini, če gre izven Amerike. Ameriške tovarne, ne vse, vendar zelo pomembne, predpisujejo pogoj, če naj kdo pri njih dela—državljanstvo. Državno javna služba zahteva brezpogojni pogoj—državljanstvo!

Prednosti nedržavljanstva? Nobenih! Ali se lahko izognemo kot nedržavljeni davčni in vojaški obveznosti? Ne! Ali je nedržavljanstvo številnih starih Amerikancev zvezano s kakim političnim ozadjem? Ali so mislili na spremembo družabnega in državnega reda v novi, oziroma v stari domovini?

Če analiziramo vzroke odkod masovno romanje Slovencev v Ameriko, zastonj iščemo kakega političnega ozadja, kakega velikega političnega cilja. Šlo je za kruh. Menda ne bomo rabili primere nekaj ruskih revolucionarjev, ki so ves čas svojega zrelega življenja radi domačih političnih razmer bivali v tujini in iz tujine pripravljali revolucijo v domovini in jo leta 1917 tudi v resnici izvedli. Toda masovnih ruskih izseljencev v Ameriko se to politično gibanje ni tikalo.

Menda ne bomo vzeli primer antifašistov s pokojnim italijanskim grofom Sforzo na čelu, ki so se umaknili Mussoliniju in fašizmu in delali propagando zoper njegov režim iz tujine? Italijanskega masovnega naseljevanja v Ameriko se tudi to gibanje ni tikalo. Grof Sforza se je po padcu Mussolinija in fašizma vrnil v domovino in prevzel resor italijanskega zunanjega ministra v italijanski vladi.

Slovenska naravna pot v Ameriko je z življenjem vred z vsemi okolnostmi napravila iz Slovenca takega človeka: Se je privadil, si ustanovil dom, kupil nepremičnino in napravil končni račun sam s seboj—tu ostanem!

Priznamo, da je bilo zoper ameriško javno oblast mnogo osebnih pomislekov, osebnih razlogov v stari domovini, osebnih spominov, lepih in slabih na stari kraj.

Priznamo, da se tudi v Ameriki javno državno življenje spreminja. Včasih ni bilo kvot, koliko se jih sme naseljevati; danes so kvote predpisane. Včasih ni bilo obveznosti registriranja, danes ta obveznost obstaja.

Toda ko se pogovarjam s temi starimi Amerikanci, še vedno ameriškimi nedržavljeni, zakaj se niso odločili za ameriško državljanstvo, nam povedo za vzrok, ki je v življenju Slovencev v Ameriki igral v polpretekli dobi zelo važno, pa tudi usodno vlogo. Debatiralo se je vse vprek o "svetovni politiki," a pri tem se je prepogosto pozabilo na najvažnejše—na ameriško državljanstvo. Po sledice? Vsi vemo, da se tudi v Ameriki začelo z razno socialno zakonodajo, ki je neodpravljiva. Ta socialna zakonodaja pa predvideva razne ugodnosti, če je človek bolan, brez dela, posebno še, če je star, gotove udobnosti pa veže zopet na ameriško državljanstvo.

Kako prav ima živilensko preskušeni, pa tudi živilensko realni angleško-ameriški izraz: Prav ali neprav, to je moja domovina!

L.C.

"Ce bo šlo tako dalje, ne bo imela Beneška Slovenija čez 50 let nobenega prebivalca več"

Beneška Slovenija je kakor znano precej obsežno ozemlje, ki sega od reke Idrije do gore Quarnan. Njena površina znaša okrog 600 kvadratnih metrov, vendar je naseljena precej redko. Pri vseh ljudskih štetjih v Italiji, niso nikoli izvedli za Beneško Slovenijo štetje posebej, zato se tudi ne more določno povedati, koliko prebivalcev ima Beneška Slovenija skupno. Pa onemimo le tistih deset občin, ki so naseljena izključno po Slovencih. Ob zadnjih podatkih imajo te občine—Sv. Peter Slovenov 121 prebivalcev, Sovodnjne 82, Podbone 78, Dreka 82, Sv. Lenart 70, Srednje 68, Tipana 32, Brdo 38 in Rezija 18. Če te številke primerjamo z onimi po drugih deželah, ki imajo iste gospodarske in zemljepisne značilnosti kakor Beneška Slovenija, vidi, da je tako redko obljudevana le Beneška Slovenija.

In vzrok? Tega pa ni težko najti. Krivo je množično izseljevanje Slovencev v začnjem času. Pred sto leti je bilo to drugače. Takrat je bilo v teh krajih mnogo več prebivalcev, kajti takrat so se izseljevali v tujino le nekateri posamezniki in še ti primeri so bili samo v nekaterih občinal v zapadnem delu dežele, kjer so živiljenjski pogoji najbolj težki. Pa tudi tisti redki domačini, ki so se izselili, so bili večinoma krošnjarji. Zlasti so se izseljevali Rezijani, saj so bili zani že v 18. stoletju tudi na Dunaju. Za njihovo potovalno trgovino jim je cesarica Terezija izdala poseben cesarski patent, tako imenovan "milostno koncesijo."

To takrat nikakor ni bilo pravno izseljevanje. Potujoci krošnjarji so se dostikrat vračali k svojim družinam v Furlaniju ter ostajali nekaj časa doma ali pa odhajali v pristaniško mesto Trst, da so obnovili svoje trgovske zaloge. Še danes živijo v Reziji mnogi starejši ljudi, ki se spominjajo kako so njihovi starši nosili na Dunaj limone prodajati.

Danes pa je to čisto drugače. Ljudje se izseljujejo v velikih množicah v tujino. Tako se je prebivalstvo v nekaterih občinal za polovico zmanjšalo. Tipanska občina, ki je imela l. 1906 4700 prebivalcev, jih ima zdaj komaj polovico—te je 2862. V Brdu je sedaj 2,288 stalnih prebivalcev. Samo ta občina ima 620 izseljencev. K tej številki pa ni prišteh 172 družin iz te občine, ki v njej nimajo več stalnega bivališča. Če se te pritegnejo k orvenu številu, dobimo skupaj nad 1300 izseljencev, ali nad polovico prebivalstva občine. Prav tako žalostna slika je tudi v drugih občinal Beneške Slovenije, kjer ni industrije. Zlasti mlajši ljudje odhajajo na tujino in po nekaj letih gredo še družine začim. Če se bo to tako nadaljevalo, se bo zgordilo, da v Beneški Sloveniji čez 50 let ne bo nobenega drugega prebivalca, kot samo obmejne finančne straže.

Nujno bi bilo, da bi država enkrat že napravila temu konec tem, da bi organizirala industrijo in omogočila ljudem, da si košček vsakdanjega kruha prislužijo doma. Saj je vendar to njena dolžnost, kajti tudi Slovenci imajo enako pravico do življenja kot ostali državljeni republike. Ta pravica je Slovencem zajamčena tudi v ustavi. Vse to pa je doslej le na papirju—stiskal pa peha naše ljudi po svetu in jih s silo trga z zemlje, kjer je slovenski rod živel nad tisoč let.

Od 52 župnij jih ima samo 12 slovenske duhovnike

Ko je bila l. 1866 Beneška Slovenija priključena k Italiji, je bilo vseh njenih 52 župnij slovenskih Božja služba, pridiga in verouk—vse je bilo izključno v slovenščini. Tudi tistim župni-

kom po furlanskih župnih, ki so imeli vmes kakšno slovensko vas, so pomagali slovenski kaplani. Tudi videmski nadškof je znal slovensko. Še danes se mnogi starci beneški Slovenci spominjajo nadškofa Casasola, ki je prihajal na obiske ter vedno pridal in spovedoval v slovenščini.

Italijanski nacionalizem je pak malu začel z gonjo proti zavednim slovenskim duhovnikom. Že leta 1868 je kraljevi vladni komisar v Sv. Petru opozoril duhovnike, naj ne uporabljajo slovenščine pri izvrševanju svojih cerkvenih obredov. Nekateri so ga ubogili, bilo pa je še več starih, ki so se temu energično uprli. Ti zadnji so bili za to deležni mnogih žaljivk, ki so jih italijanski časopisi objavili proti njim.

Najprej so odpravili slovenščino v 18. cerkvah v Zapadni Beneški Sloveniji in tako se je postopoma nadaljevalo. Končno je ostala slovenščina še v cerkvah, ki so spadale pod Župnijo Št. Peter in Št. Lenart. Ko pa je zagospodaril fašizem, je videmski prefekt po vseh cerkvah preposedal rabe slovenščine. Zagadno župnike iz Sv. Petra in Sv. Lenarta so odstranili z njihovih mest na ta način, da so jih "povisili." Videmski nadškof monsignor Nogara je seveda popolnoma soglašal z odlokom fašističnega prefekta. Slovenskim duhovnikom, ki so postali k malu urednik in kasneje (1836) tajnik družbe proti suženjstvu. Whittier sam je tudi postal kmalu urednik in kasneje (1836) tajnik družbe proti suženjstvu. Akoravno je deloval proti suženjstvu, se je bil civilno vojne in bi videl raje, da bi južne države izstopile iz Unije. Po končani civilni vojni—in suženjstvu—si je prizadeval Whittier na vse mogoče načine, da se severne države zopet združijo z južnimi. Tekom življenja je spisal mnogo pesmi, ki so bile onesača česa zelo priljubljene, a se jih čita danes, z izjemo nekaterih, let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evropskih držav. Odločila se je, da združene države, da se pridružijo temu človečanskemu delovanju, o katerem je Amerika le malo vedela. Devet let je moral prosliti, a je končno le vspela. Vstanovilo se je Ameriški Rdeči Križ in leta kasneje (1864) dvanajst evrops

Človek posega v življenje lososov

V življenju lososov se je lani prvič pripetilo nekaj novega, posnebega. Navadno priplavajo iz morja v reko Columbo in njene pritoke ter v reki Shake in Salmon, kjer se drste. Teda se zaneče ribolov, ki vrže ribičem vsako leto lepe denarce. Leta 1951 so nalovili 27 milijonov funtov lososov. Meso teh rib je zelo okusno in temu primerna je tudi njihova cena.

Letos je glavna jata lososov sicer odplovila iz morja v reko Columbo, mnoge manjše jate pa so nenašča zavile v reko Willamette in dva tedna pozneje so opazovalci ob njenem izviru opazili na stotine lososov, na katereh so bile pritrjene pločevinske ploščice. Napeto pričakovanji poskus se je posrečil. Potom so starih lososov, ki so se doslej drstili ob izviru reke Columbie, se lani prvikrat vrnili v novo domovo, ki jim jo je poskal človek. Stiri leta prej so jih namreč kot ribji zarod vložili v reko Willamette.

VELIKO IZUMIRANJE LOSOSOV

V senci pridobitev industrije in tehnike se je pričela velika naravna drama, ki grozi, da bo najdražje ribe polagoma, toda negibno iztrebila. V nemških voda je njihova usoda menda že započatena. Lososi so se ohranili samo še v Renu, pa se v tej reki jih je malo. Iz vseh drugih nemških rek in pritokov pa so izginili. Pred tremi leti so zadnje ujeli v rekah Weser, Wera in Fulda. V Labi, kjer so jih cela stoletja

uspešno lovili, so morali to panogo ribolova opustiti že leta 1906. Ta reka je v prejšnjih časih slvela po lososih daleč tja do Češke. Iz starih zapiskov je videti, da je leta 1432 priplavalo v Laabo toliko lososov, da so vodo malone ustavili.

Velik preokret se je začel z razvojem industrije. Ob rekah so nastale tovarne in pred njihovimi odpadki so lososi čedalje bolj bežali. Nikjer več niso imeli miru, da bi se nemoteno drstili. Slišati je bilo čedalje več svirnih glasov. Oblasti so večkrat posredovalo, da bi losose začetile, toda vse njihovo prizadevanje je bilo spričo naglega razvoja tehnike zamam. Nove nepremagljive ovire so nastale z zgraditvijo velikih jezov in nasipov na rekah. Riba sicer zelo dobro skrčuje. Oprta z repom na kamnenko skoči riba 2 do 4 m visoko iz deroče vode. Toda tudi tako visoko skakanje ni nič zaledgo. Tažo je pred elektrarnami v obupnem poskusu, da bi dosegle mirne vode, kjer bi se lahko drstili, našlo smrt tudi na stotisoč lososov.

V usodi teh "elektrarniških lososov" je posebno močno prišlo do veljave eden najskrivnostnejših zakonov v življenju teh med morsko in sladko vodo nihajočih rib. Zvez nemških ribičev je že leta 1889 pritrnila na losose pločevinske ploščice. Zarod tako označenih lososov je zmeraj po skrovitem potovanju po morju priplaval nazaj v isto reko. Mladi lososi so priplavali vsako leto v bližino voda, kjer so se zlegli. Ce so jih kdaj ovirali, niso odpavali v drugo reko, marveč so poginili.

RIBJE STOPNICE

Vidno je bilo, da bodo ribje stopnice edini izhod iz tega nevernega položaja. Prve ribje stopnice so zgradili na gornjem toku Rene. Pozneje so začeli takšne naprave graditi tudi v ZDA, z lososi najboljše deli sveta. Tam je šlo za milijonsko vrednost in za celo področja ribje industrije. Zato so žrtvovali ob velikih jezovih velikansko kolčino vode, da so zgradili cel sistem ribjih stopnic.

Ljudje so mislili, da je s tem bitka proti izumiranju lososov dobljena. Toda senčna stran teh ukrepov se je kaj kmalu pokazala. Strokovnjaki za ribe so namreč ugotovili, da najde na poti v morje pot čez jezove samo nekaj ribjega zaroda, na stotisoč ribic pa je vsako leto poginilo. Samo pri jezu Bonneville je

močan tok odplavljal vsako leto kakih 25% mladih lososov.

Ce so hoteli preprečiti to občutno izgubo, je bilo treba preusmeriti jate lososov pod nevarni jezovi, kjer so se drstili. Vlaganje unetno izleženih lososov je znano že več desetletij. Iz ujetih lososov izstisnejo ikre in mleko, vse pomešajo in iz tako oplojenih jačec vzrede mladiče. Tako delajo ribiči tudi z nekaterimi drugimi plemenitimi ribami. Mladiči lahko potem spuste v plitvo vodo.

DRSTIČA SO

PREMETESTI

Pri tako veliki preselitvi in preusmeritvi, kakor jo pripravljajo v reki Columbi, pa so začeli na še nepojasnjeno vprašanje. Gre za "domovinski čut." Ali je mladim lososom priporočen ali so ga pridobili? Samo v drugem primeru bi lahko dosegli uspeh, če bi mladiči vložili v druge reke. Samo tedaj bi se namreč kot odrasli lososi vrnili v drstiča s svoje nove domovine in ne bi več skakali čez nevarne jezove.

V Kanadi in ZDA so hkrati napravili več poskusov. V posebnoj njunih primerih so si pomagali tudi z letali. V hladilnikih so prepeljali na tisoče losov z ribjimi stopnic v vajihnice. Nekaj mesecov pozneje pa so tam vzgojeni ribji zarod odpeljali v gornej tokove drugih rek. Čez leto dni so s ploščicami opremljene mladiči odplovale v more. Čez tri leta je prišlo težko pričakovano sporočilo: nobena označena riba se ni vrnila v dristič s svojimi staršev, vse so ujeli v istem, rečnem rokavu in celo na istem mestu, kjer so jih kot mladiči izpustili v vodo. Poskus se je obnesel. Prvikrat je bilo dokazano, da so pri domovinskem čutu ameriškega lososa odločilni "mladostni spomini."

RIBJI REZERVATI

Zdaj so zasnovali v ZDA obširni načrt. Izvedenci državne ustanove za ribe in divjad so sklenili preusmeriti in preseliti vse jate lososov v reko Columbo. Država Washington je že rezervirala za to nekaj pritokov na spodnjem toku Columbie. Ob tej reki ne bodo smeli graditi množičnih novih jezov in tovarn, sedanje industrijske naprave pa bodo morali podpreti in prepeljati drugam. Začeli so že graditi na tukute novih vališč. Z državnim podporo bodo napravili zelo zanimiv biološki poskus, ki bo indu-

Iz urada Slovenske izseljenske matice

Slovenski izseljenski koledar smo razposlali vsem, ki so ga naročili. Naročila pa še vedno prihajajo. Opozorjam vse one rojake, ki so koledar naročili, pa da sedaj še niso prejeli, da nas nemudoma obveste o tem. Mnogi naročniki koledarja nas vprašujejo, kako bi nam poslali naročino. Najbolj sigurno bo Matica prejela denar na ta način, da nam pošljete naročino v obliki Travelers Checka ali pa Money Orderja ali direktno na naslov Narodne banke v Ljubljani, št. 604 s pripombo, da je nakazilo menjeno Slovenski izseljenski matici. Na ta način so izključene vse zlorabe, ker čaka ne more zamenjati nihče drugi kot tisti, na katerega je naslovil.

Dolarske bankovce v pismih pošiljati pa je riskantno, ker se je že zgodilo, da jih v pismih ni bilo. Prav tako je pošiljati prispevke za spomenik Louisa Adamiča, samo da je treba pri teh nakazilih navesti, da so namenjena za spomenik. Kakor je bilo razvidno iz Spomenice, ki sta jo podpisala Slovenska izseljenska matica in Društvo slovenskih književnikov, in ki smo je poslali vsem ameriškim slovenskim listom, odbor za postavitev spomenika Louisa Adamiča že pridno deluje. Odbor je sestavljen iz nekaterih odbornikov Slovenske izseljenske matice, Društva slovenskih književnikov in drugih kulturnih delavcev ter domačinov iz Grosupljega. Predsednik tega odbora je književnik Tone Seliškar. Odbor javlja vsem slovenskim rojakom v USA in po vsem svetu, da bo spomenik stal v Grosupljem. Vasica Blato, kjer je bil pokojni Adamič rojen, je del Grosuplja in ker je Grosuplje nekako središče okraja, bo spomenik na najlepšem prostoru, tam, kjer se bo pozneje zgradila gimnazija, ki je ta del Dolenske tako zelo potrebuje. Ta gimnazija se bo imenovala "Gimnazija Louisa Adamiča." Sredstva za graditev gimnazije bo Grosuplje črpalo iz proračuna okroja in pa iz odvišnih sredstev, ki jih bo odbor za postavitev spomenika nabral za spomenik. Prebivalstva tega predela naše Dolenske pa bodo za gimnazijo prispevali gradbeni les in vožnje brezplačno. Organizator vseh teh akcij v Grosupljem je striji ohranil potrebne elektrarne, deželi pa njeno ribje bogastvo.

(Po "Ljudski pravici")

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32 1/2 do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želite čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Zenski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tačko bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Zenske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36: 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Pri moških oblikeh pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41;

LJUBLJANA

RAZNO

AVTOMOBIL NAPRODAJ

Buick 50-Roadmaster, v zelo dobrem stanju, se prodaja. Garancija za 90 dni kakor za nov avtomobil.

Oglejte si ga pri BRODICK BROS. FURNITURE AND APPLIANCE na 16013 Waterloo Rd. IV 1-6072

NAPRODAJ

Restavracija in gostilna se prodaja radi slabega zdravja.

D 1 in D 2 licenči. Se tudi zamenja za hišo. Stanovanje se dobi nad gostilno.

Vpraša se na 5705 ST. CLAIR AVE.

Elsner's Flower and Gift Shoppe

VENCI, ŠOPKI IN CVETJE ZA VSE PRILIKE.

TOČNA DOSTAVA.

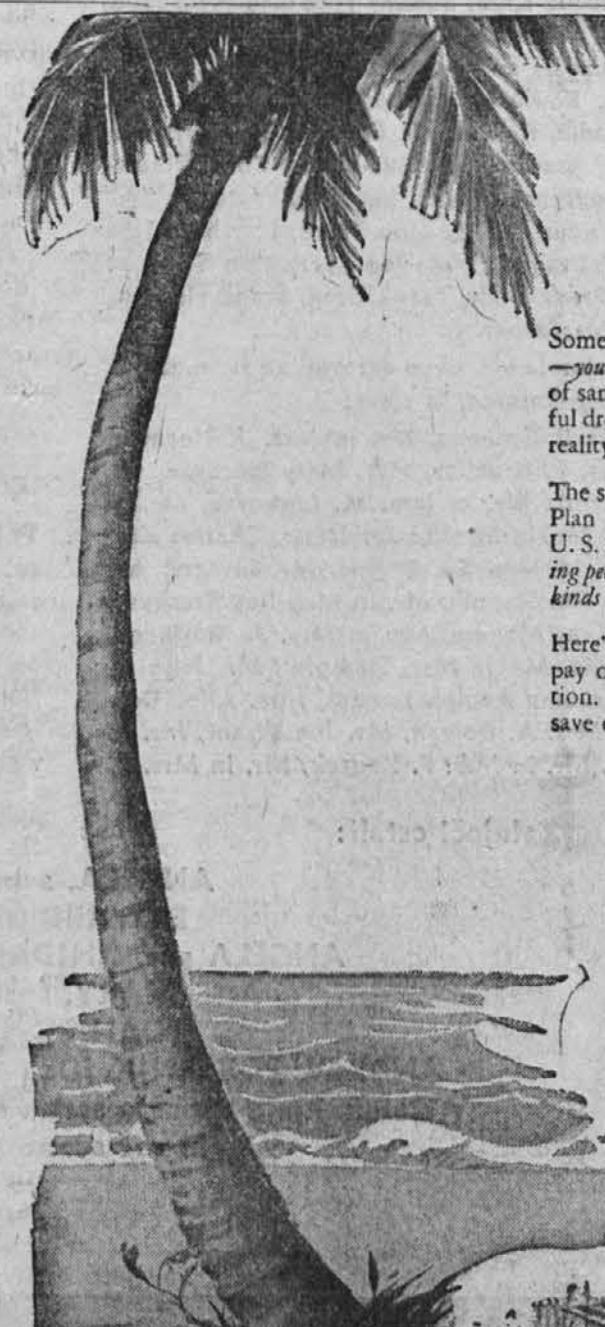
33009 VINE ST. WILLOWICK, O. — tel: WICKLIFFE 3-1887

Quick Starting

Pretty Betty Barclay and boy friend Bill Watson get set to start on a boat ride—by pushing a button! New electric starting, just introduced by Evinrude, does for boating what the self starter did for the automobile.

Starting, gear shifting, speed and steering can all be controlled from the cockpit of the outboard boat with controls now available. Betty and Bill carry their water skis along to take turns enjoying this booming sport behind the powerful 25-horsepower Evinrude.

the palm tree that's waiting for you

Somewhere in this land—or in this world—your palm tree stands on a warm patch of sand, waiting for you to arrive. A wistful dream for others, maybe. But for you, reality. And this is why...

The secret is the famous Payroll Savings Plan of investment in interest-earning U.S. Savings Bonds. Eight million working people today are saving successfully for all kinds of dreams-come-true on this sure plan.

Here's all you do. Go to your company's pay office today and sign a Plan application. You say how much you want to save each payday (it can be as little as

a couple of dollars!). After that, the sum is saved for you automatically before you draw your pay. Every time enough has been accumulated it is invested in a Series E U.S. Savings Bond, in your name, and the Bond is delivered to you. Then your savings grow even greater. Because these Bonds can pay an average 3% interest, compounded semiannually, for as long as 19 years and 8 months!

Finding your palm...building your home—whatever your goal may be, it's within your grasp! Just start saving for it today—through the Payroll Savings Plan where you work.

The U.S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

Saving is so simple—when you

Invest in U.S. Savings Bonds on the Payroll Savings Plan

54 je 43 in 56 je 44. (Se vrtil med 10 in 11 točk razlike.)

Približna metrična dolžina po ameriški meri:

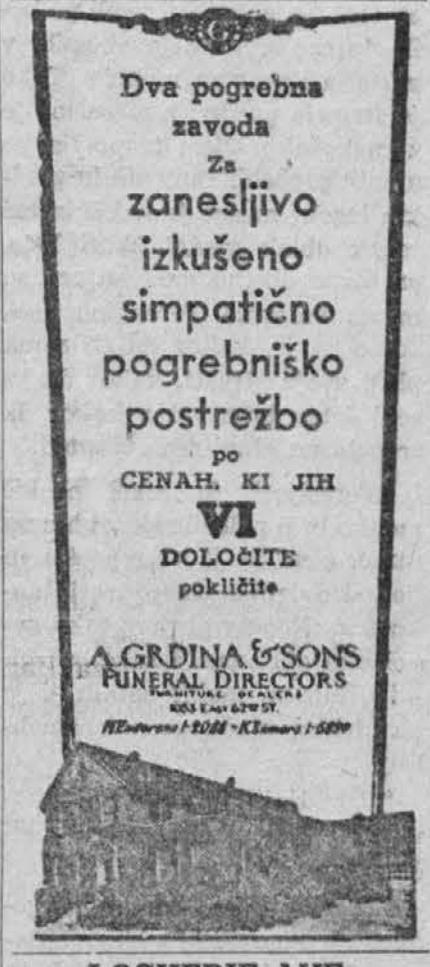
- 1 centimeter — 0.3937 inča.
- 1 meter — 3.2088 čevlja ali 1.0936 jarda.
- 1 kilometer — 0.6214 "statute" milje oziroma dolžina milje, sprejeti potom zakonodaje.
- 1 kilometer na vodni površini je 0.5369 "nautical" milje.

Enako je pri dekkicah družačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15 1/2; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

Dr. Leopold Ukmor sporoča, da s 1. februarjem preseli svojo ordinacijo (office) iz Waterloo Rd. na

6802 ST. CLAIR AVE.
(nad gostilno Eršte)
Sprejema paciente dnevno od 9. zjutraj do 9. ure zvečer, razen ob nedeljah.

LOCHERIE AVE.
Od E. 185 St. in Lake Shore Blvd. Lepa zidana veneer hiša s 4 1/2 sobami. Samo dve leti star. Popolno s gorkoto na plin, aluminijastimi zimskimi okni in mežami. Garaža in dovoz. Lota 50x140.

KOVAC REALTY
960 EAST 185th STREET
KE 1-5030

DELO DOBIJO ŽENSKE

Izvrstna prilika za mlađo žensko ali dekle, ki bo zdaj graduirala iz High šole, da se izuči za

DELO NA BANKI

Izkuljanja ni potrebna. Prijetne delovne razmere. Za podrobnosti se obrnite na

ST. CLAIR SAVINGS and LOAN CO.
6235 ST. CLAIR AVENUE
RE 1-5670

DELO DOBIJO MOŠKI

PIPEFITTERS MILLWRIGHTS

SMALL TOOL REPAIR

Prosilec za delo popravljanja majhnega orodja morajo imeti vsaj štiri leta izkušnje v popravljanju električnega in zračno-vodenega industrijskega orodja.

Morajo biti pripravljeni delati katerikoli sif. Visoka plača od ure.

Intervjuji od 8. zj. do 4.30 pop. od pondeljka do petka.

FISHER BODY

(EUCLID TOVARNA)

Oddelki
General Motors Corporation
20001 EUCLID AVE.
EUCLID, OHIO

AVGUST ŠEKO:

Diogenes

Zgodovinska povest iz 18. stoletja

(Nadaljevanje)

"Sedite k meni, Anton, pomepite se," ga je Terezija raho potisnila na kamenito klop in svoj obraz na pol obrnila proti mesecu. "To so ji strastne oči zažarele življenje. Zatem je počela videnje na čelo in pomurite se, čeprav vročica se vas prisne."

"Bom hladen? Ali sploh ne bomo biti? Vem, zakaj je tvorba moč v vas zbrala vso zemsko mesto. Da me v trenutku odškodujemo, da moja pusta leta, ki smo jih hladen za ljubezen prejeli."

Plemič je po teh besedah vstal in začel opazovati lepo žensko, ki je tudi, da jo gleda. Terezija sedela kakor marmorni kip. Krasno glavo je povesila na prsi, črni lasje so se ji vsuli po belih ramenih, roke je sklenila v naročju kakor za molitev. Tako je strmela predse, a mesečina je z razkošnim sijem trepetala po njenih prebelih ramenih in gladkih laseh; mesec je kakor skozi tenak oblak gledal skozi belo, prozorno obleko, pod katero so burno valovalo Terezijine prsi. Zdela se je, kakor da se sama plasi svoje strasti, kakor da tu sedi žrtev brez volje, kakor da trepetata na klopi srna v zanki.

"Terezija!" je rekel plemič mehko in ji položil roko rahlo na ramo. Grofica je vztrpetala in počasi dvignila glavo proti Jankoviću. Gledala ga je s tako nedolžnim obrazom, s tako otožnimi očmi, na malih ustnih ji je pa drhtel sladkogrenak smehljaj.

"Terezija!" je ponovil Janković. "O tem mislite, zakaj molčite?"

"Premišljujem, kar se je zgodoval," je odgovorila z blagim glasom. "Vprašala sem se, ali je to dobro ali zlo, a srce mi je odgovorilo: Naj bo, kar bo, toda tako mora biti. Prevarili sta me, me napadli iz zasede, vendar Bog bodi zahvaljen. Če je to moja poguba, oh, potem si ne želim reševanje, kajti boljše in lepše ne moremo."

"Terezija!" je ponovil Janković. "O tem mislite, zakaj molčite?"

"Pojdil! Pojdil!" Grofica je dvignila glavo.

"Ne grem!" je rekel Janković odločeno in poljubil Terezijo na usta.

"Pojdila," se je nasmehnila in ga nežno udarila, "pojdila, Anton. Sprehodiva se po vrtu. Noč je krasna, veterc pihlja. Ohladil bi to kri."

"Pojdila," je odgovoril plemič in jo tesneje pritisnil k sebi.

"Priznaj, da si prišel s peklenškim namenom."

"Ne sprašuj! Ob tebi postane grešnik angel. Molčiva o preteklosti."

"Da, molčiva. Odslej verujeva v usodo. Ali naju ni lepo združila?"

"Če bi bil prišel Belizar?"

"Pustiva preteklost, dragi. Toda čakaj, to se ne da skriti. Kaj bo rekel Belizar?"

"Nič."

"Ne verjamem."

"Verjemi. Belizarjev pogled beži drugam."

"Ti me žališ."

"Saj tebe je videl le kratek hip."

"A ono drugo?"

"Večkrat."

"Katero?"

Janković je zastala beseda.

"Eh! Amalijo."

"Klefeldovo?"

"Da."

"Fi donc! (Fej.) Hvala Bogu, da ni prišel."

"Zakaj?"

"Ker me je sram. Dečko nima okusa. Ampak to ne sme biti. Belizar ne sme vzeti Amalije. To je prvi pogoj najine ljubezni."

"Kaj pozna ljubezen pogoje?" je ugovarjal Janković.

"Tokrat da! C'est mon prestige!" (Gre za moj ugled)

"Prosim, da mi razložiš."

"Ti si res slep. Zdaj verjamem, da me ljubiš. Tvoja bistrost te je zapustila."

"Kako to?"

"Glej, Klefeldovi so moji smrtni sovražniki. Belizar naj se poroči z Amalijo—mož zaupa ženi vse, povedal bo tudi o domenečem sestanku. Jeli?"

rebiti. Poglejte tisti srebrni oblaček, ki drhti na nebu, toda naj zapiha veter, izginal bo. Taka sem jaz. Nič se ne spominjam, nič ne morem želeti; vi ste vrgli zlato mrežo, ki me stiska s Herkulovo silo. Toda ženska sem. Oh, Anton," je dvignila lepe roke, "zame ni zdravila! Moje srce je samo kapljica rose, ki pade v razbeljeni pesek Sahare, toda vi . . . vi . . . Umaknite se, prosim vas, pojrite!"

"Nikdar!" je odločno zatrdiril Janković.

"Bojim se zase, ki sem blažena . . . Bojim se zaradi vas, Anton, sliši — zaradi vas. Če bi se prevarili, če bi spoznali preteklost mojega srca."

"Ne vprašujem po vaši preteklosti. Lepota je večna, brez začetka, brez konca, lepota ne pozna preteklosti. In ko je božanstvo ustvarilo vas, prekrasno, popolno, je hotelo ustvariti živ kip nesmrtno lepoto. Loteva se mi groza, jaz sem izgubljen, Terezija!"

"Groza? Izgubljen?" je naglo vstala grofica.

"Da. Zgradil sem si bil svoje življenje, posebno življenje. Plameni vaši oči je podrl to krhko stavbo kakor strela. Ostale so samo ruševine."

"Toda na njih cveto rože," je rekla grofica, okrenila glavo in neopazno položila svojo belo roko na Jankovićovo.

"Da sem to vedel, bi moja noge ne bila prestopila tega praga."

"Pojdil! Pojdil!" Grofica je dvignila glavo.

"Ne grem!" je rekel Janković odločeno in poljubil Terezijo na usta.

"Pojdila," se je nasmehnila in ga nežno udarila, "pojdila, Anton. Sprehodiva se po vrtu. Noč je krasna, veterc pihlja. Ohladil bi to kri."

"Pojdila," je odgovoril plemič in jo tesneje pritisnil k sebi.

"Priznaj, da si prišel s peklenškim namenom."

"Ne sprašuj! Ob tebi postane grešnik angel. Molčiva o preteklosti."

"Da, molčiva. Odslej verujeva v usodo. Ali naju ni lepo združila?"

"Če bi bil prišel Belizar?"

"Pustiva preteklost, dragi. Toda čakaj, to se ne da skriti. Kaj bo rekel Belizar?"

"Nič."

"Ne verjamem."

"Verjemi. Belizarjev pogled beži drugam."

"Ti me žališ."

"Saj tebe je videl le kratek hip."

"A ono drugo?"

"Večkrat."

"Katero?"

Janković je zastala beseda.

"Eh! Amalijo."

"Klefeldovo?"

"Da."

"Fi donc! (Fej.) Hvala Bogu, da ni prišel."

"Zakaj?"

"Ker me je sram. Dečko nima okusa. Ampak to ne sme biti. Belizar ne sme vzeti Amalije. To je prvi pogoj najine ljubezni."

"Kaj pozna ljubezen pogoje?" je ugovarjal Janković.

"Tokrat da! C'est mon prestige!" (Gre za moj ugled)

"Prosim, da mi razložiš."

"Ti si res slep. Zdaj verjamem, da me ljubiš. Tvoja bistrost te je zapustila."

"Kako to?"

"Glej, Klefeldovi so moji smrtni sovražniki. Belizar naj se poroči z Amalijo—mož zaupa ženi vse, povedal bo tudi o domenečem sestanku. Jeli?"

(Dalej prihodnjie)

V BLAG SPOMIN

ob 60leti obletnici smrti nepoznega soproga in očeta

Johna Malovasic

ki je svoje mile oči zatisnil za vedno dne 1. februarja 1944 leta.

Deset dolgih let je že minulo, odkar zapustil si nas Ti, žalostni so dnevi bili, in pozabiti mož Tebe ni.

Zalujoča soproga in otroci

Cleveland, Ohio,

dne 1. februarja 1954.

Zalujoča soproga in

otroci

Zalujoča soproga in